

Sygn. akt I CNP 49/17

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie skargi „C.” sp. z o.o. w W.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego
w W. z dnia 18 stycznia 2017 r., sygn. akt V Ca [...],
wydanego w sprawie
z powództwa „C.” sp. z o.o. w W.
przeciwko T. P. i I. P.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 kwietnia 2018 r.,

**odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądza
od skarżącej na rzecz obojga pozwanych łączną kwotę 900,-
(dziewięćset) złotych z tytułu kosztów związanych z wniesieniem
skargi.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 stycznia 2017 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację powoda „C.” Sp. z o.o. w W. od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 4 grudnia 2015 r., którym oddalone zostało powództwo przeciwko T. P. i I. P. o zapłatę kwoty 6 102,59 złotych z tytułu nabycia przez powoda drogą przelewu powierniczego wierzytelności przysługujących Spółdzielni Mieszkaniowej P. w W. wobec pozwanych. Oddalenie powództwa nastąpiło ze względu na brak legitymacji procesowej powoda wynikający z nieważności umowy przelewu wierzytelności zawartej między Spółdzielnią Mieszkaniową a powodem. Oddalając apelację powoda Sąd Okręgowy uznał za prawidłowe ustalenia faktyczne i ocenę prawną dokonane przez Sąd pierwszej instancji.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 18 stycznia 2017 r. powód zarzucił naruszenie przez Sąd tym wyrokiem art. 65 § 2 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie; art. 509 § 1 k.c. w związku z art. 4 ust. 2 i art. 4 ust. 6³ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych (dalej jako u.s.m.) przez ich błędną wykładnię; art. 353¹ k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie przy rozpatrywaniu sprawy oraz art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji i art. 378 § 1 k.p.c. przez nierozpoznanie apelacji powoda z zachowanie wszelkich wymagań, o których mowa w wymienionych przepisach.

Skarżący wskazał na niezgodność wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 18 stycznia 2017 r., sygn. akt V Ca [...] - z art. 65 § 2 k.c., art. 509 § 1 w związku z art. 4 ust. 2 i art. 4 ust. 6³ u.s.m., art. 353¹ k.c. oraz art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji i art. 378 § 1 k.p.c. Wniósł o stwierdzenie, że powołany wyrok Sądu Okręgowego w W. jest niezgodny z powołanymi przepisami oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądowego przysługuje stronie tylko wtedy, gdy przez jego wydanie poniosła szkodę, a zmiana lub uchylenie wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Ta ostatnia przesłanka

w niniejszej sprawie występuje, natomiast wystarczy, aby poniesienie szkody przez wydanie wyroku zostało uprawdopodobnione.

W rozpoznawanej sprawie powództwo zostało oddalone ze względu na brak legitymacji czynnej powódki wynikłej z nieważności umowy przelewu wierzytelności, ze względu na stwierdzenie nieistnienia uchwał Rady Nadzorczej Spółdzielni oraz ze względu na brak dowiedzenia roszczenia powódki. Mają słuszość pozwani w odpowiedzi na skargę, że jej zasadność wymaga wykazania, iż każda z tych trzech przyczyn oddalenia powództwa była niezgodna z prawem i mogła z dużym prawdopodobieństwem spowodować szkodę po stronie powódki. Jednakże w skardze nie ma miejsca dowiedzenie w kwalifikowany sposób, że dokonując odmiennej oceny prawnej umowy przelewu wierzytelności w toku rozpoznawania apelacji nastąpiłoby uwzględnienie powództwa. Podobnie nie ma nawet próby wykazania, że gdyby takie podważenie zaskarżonego wyroku nie powiodło się, to i tak niezgodne z prawem jest albo nieudowodnienie żądania przez powódkę, albo przyjęcie nieistnienia uchwał Rady Nadzorczej. Nie może to więc skutkować przyjęciem prawdopodobieństwa powstania szkody.

Podstawową kwestią do rozpatrzenia jest zgodność z prawem stanowiska Sądu Okręgowego, który uznał za nieważną umowę powierniczego przelewu wierzytelności w konkretnie rozpoznawanej sprawie. Przyznać należy, że choć z wątpliwościami i wskazywanymi ograniczeniami związanymi z naturą stosunku prawnego większość orzecznictwa i doktryny uznaje za prawnie dopuszczalne dokonanie powierniczego przelewu wierzytelności. Wskazuje się, że podstaw czynności powierniczej upatruje się w zasadzie swobody umów (art. 353¹ k.c.) z ograniczeniami z niej wynikającymi i z tymi, jakie stanowi art. 58 k.c. W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2011 r. w sprawie III CSK 349/10 podane są cechy konstytutywne tego rodzaju czynności, jako przeniesienie przez powierzającego na powiernika wierzytelności, w następstwie czego powiernik może korzystać z niej względem osób trzecich w zakresie wyznaczonym jego treścią w stosunku zewnętrznym oraz zobowiązanie powiernika wobec powierzającego w łączącym ich stosunku wewnętrznym, że będzie z tej wierzytelności korzystać w zakresie wynikającym z umowy powierniczej i wierzytelność ta powróci do powierzającego. Jest to więc przelew wierzytelności

osłabiony w stosunku do przelewu w pełni rozporządzającego (art. 509 k.c.), gdyż związanie powiernika, który jest nabywcą wierzytelności stosunkiem wewnętrznym z powierzającym jest ściśle ograniczone do czynności mających na celu odzyskanie wierzytelności od dłużnika i przekazanie jej powierzającemu, który jest zbywcą tej wierzytelności w stosunku prawnym przelewu (zob. również uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2017 r., III CZP 61/16).

Jednak słusznie wskazują pozwani, że podczas gdy samo powiernicze przelanie wierzytelności może być uznane za prawnie dopuszczalne, to musi się uwzględnić okoliczności konkretnej cesji. Wbrew twierdzeniom skarżącej okoliczności uznania umowy za nieważną były daleko bardziej złożone niż przedstawia je skarżąca, w szczególności że przez powiązania personalne organów Spółdzielni i powodowej Spółki w rezultacie nie uzyskiwało się korzyści, jakie mogła przynieść powiernicza umowa cesji, a także wątpliwy okazywał się cel tej umowy. W jej rezultacie przez powszechność tej cesji zamiast uzyskiwania wierzytelności wprost od dłużników przez Spółdzielnię, odbywało się to z udziałem swoistego windykatora, jakim była powodowa Spółka. Nawet więc przyjmując ze względu na obowiązujące w tym zakresie przepisy, prawną możliwość cesji powierniczej, nie można stwierdzić, aby były podstawy do przyjęcia w tym konkretnym wypadku skargi do rozpoznania ze względu na oczywisty brak przesłanek wynikających z art. 424¹ § 1 k.p.c.

W tym stanie rzeczy należało na podstawie art. 424⁹ k.p.c. uznać wniesioną skargę za oczywiście bezzasadną i orzec jak w postanowieniu. O kosztach rozstrzygnięto na podstawie art. 98 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ oraz art. 424¹² k.p.c.